GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 159. Sobota 12. Lipca 1851. **Rok gazecie 40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. czerwca. Najjaśniejszy Pan raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Wilhelma *Ramming de Riedkirchen* c. k. pułkownika w głównym sztabie kwatermistrzowskim, jako kawalera ces. austr. orderu wojskowego Maryi Teresy, stósownie do statutów tego orderu wynieść najłaskawiéj do stanu Baronów Cesarstwa austryackiego.

Sprawy krajowe.

Czynności Lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj.

XIII. zwyczajne posiedzenie dnia 24. marca 1851. pod przewodnictwem prezesa p. Floriana H. Singer.

1) Prezydyum krajowe udziela izbie wyciągi z głównego raportu vice-konzulatu w Bełzie na rok 1850, tyczące się industryi i handlu sąsiedniéj rosyjskiéj prowincyi Bessarabii do stosownego użytku.

2) Przełożony izby zawezwał tutejszy kr. magistrat, ażeby izbie handlowéj i przemysłowéj ceny targowe bydła, zboża, drzewa i wiktuałów jako też taxy od mięsa i ceny chleba we Lwowie, ze strony właściwego urzędu w pewnych ustępach czasu regularnie udzielane były. Izba potwierdza.

3) Wysokie c. k. ministerstwo handlu potwierdza projekt porządku czynności izby z niektóremi dodatkami, i rozporządza kilka exemplarzy nowo zredagowanego regulaminu sobie przedłożyć.

Izba zezwala wydrukowanie 100 exemplarzy porządku czynności izby w niemieckim i polskim języku.

4) Na wezwanie poczynione do izby handlowéj i przemysłowéj w Ołomuńcu, uwiadamia tamtejszy prezydent obwodowy, że tamtejsza izba handlowa i przemysłowa jeszcze nie jest ukonstytuowaną, przeto Ołomuniecka rada gminna polecenie otrzymała, aby Lwowskiéj izbie handlowéj rezultaty targów Ołomunieckich bezpośrednio po każdym targu jak najspiesznéj a z czasem przez izbę handlową i przemysłową przesyłała.

Bierze się do wiadomości.

5) Uwaga prezesa względem użaleń handlarzy drzewem z Żurawna o niedogodności i przeszkody przy spławieniu drzewa na Dniestrze.

Ponieważ wniesione zażalenia należą do policyi krajowéj, przeto uchwala izba te zaskarzenia Jego Excel. p. Namiestnikowi przedstawić i upraszać o pomoc i stosowne śledztwo przeciw nadużyciom.

6) Uwaga prezesa na wniesione życzenie ze strony kupców Jarosławskich względem ułatwienia komunikacyi handlowéj z królestwem polskiém, jako to:

a) o przeniesienie komory pogranicznéj z Bieliny do Kopek lub Koziarny.

b) o założenie przy téj komorze c. k. magazynu składowego.

c) o nowe zaprowadzenie zniesionéj komory celnej w Maydanie naprzeciwko pogranicznego miasta Tarnogrodu, gdzie ze strony rosyjskiego rządu komora cłowa powtórnie zaprowadzoną być ma.

W celu, aby tę sprawę wziąć pod ścisłą rozwagę, prosiło prezydyum izby c. k. galicyjską Dyrekcyę finansową o wyjaśnienie, czyli sprawa przeniesienia komory celnej z Bieliny do Kopek w saméj rzeczy jest teraz w pertraktacyi urzędowéj, i jak daleko ten przedmiot przeprowadzony — co się tyczy punktów *b)* i *c)* jakoteż względem pożądanych ułatwień w handlu z Polską lądem i na Sanie i Bugu, zamierza przełożony izby zebrać jeszcze potrzebne data.

Uchwala się jednogłośnie.

7) Sekretarz izby uwiadamia, że uchwałą izby z dnia 7. stycznia oznaczony 6cio tygodniowy termin, w którym rozwiązanie podania do wysokiego rządu krajowego względem przeszkód w transporcie bydła wniesionego, oczekiwać należało, właśnie upłynął bez decyzyi w tym przedmiocie.

Radzca izby p. *Breuer* wnosi, aby zgodnie z uchwałą z dnia 7. stycznia r. b. ten przedmiot wysokiemu Ministerstwu przedłożyć.

Przełożony izby sądzi, że dla uzyskania czasu należy Jego Excel. P. Namiestnika o przyspieszenie téj sprawy prosić.

Ponieważ przy głosowaniu okazała się równość głosów 4—4; a zatem rozstrzygnął prezydujący na korzyść własnego wniosku, aby Jego Excel. p. Namiestnika o przyspieszenie tego przedmiotu prosić.

8) Uwaga prezesa względem zaradzenia brakowi pieniędzy na tutejszym placu, i spowodowanemu tem samem spadaniu ceny galicyjskich listów zastawnych.

Sekretarz odczytał wygotowane podania do Jego Excel. Ministra handlu, w którym izba ze względu, iż brak pieniędzy i spadadanie listów zastawnych ciągle trwają, wnioski pod dniem 12. listopada r. z. poczynione, odnawia — a mianowicie:

1) ażeby c. k. austr. bank narodowy galic. listy zastawne podobnie jak obligacye prowincyonalne w zastaw przyjmował i na takowe pożyczki udzielał;

2) ażeby dla ożywienia tutejszego obrotu pieniężnego założono we Lwowie filiale austr. banku narodowego na sposób w Pradze istniejącego banku filialnego, któryby oprócz eskomtowania tutejszych efektów merkantylicznych także zaliczki na galicyjskie listy zastawne udzielał;

3) ażeby aż do założenia takiego filialnego banku eskomtowego — lwowska filialna kasa wymiany *udzielała pożyczki na galic. listy zastawne do sumy 500,000 złr. m. k.*

Powyższy wygotowany projekt z małą na wniosek radzcy izby p. Dubsa poczynioną odmianą jednogłośnie przyjęto.

9) Referent radzca izby p. *Klein.*

Przełożeni tutejszego gremium handlowego przedkładają izbie zażalenie tutejszych kupców względem zaradzenia zaszłym nadużyciom w handlu i kredycie, a mianowicie w handlu bławatnym we Lwowie, przez ogólną rewizyę uprawnień do handlu, tudzież sklepów ksiąg i korespondencyi kupieckich i t. d. za pomocą zaprzysięgłych kupców.

Referent opisuje istniejące nadużycia i mniema, że tylko gremium handlowe przez wspólne działanie ze strony magistratu złemu poniekąd zapobiedz może, ponieważ zaś gremium handlowe tym żądaniom nie tak prędko będzie w stanie zadosyć uczynić, zatem wnosi referent, ażeby tutejszy magistrat zapomocą skarżących się rewizye sklepowe przedsięwziął i na przyszłość podobnym nadużyciom zapobiegał, gdyż ten przedmiot nie do zakresu izby handlowéj, lecz do zwierzchności miejscowéj należy. *Przełożony* izby czyni uwagę, że rewizye tylko na fundamencie specyalnego doniesienia przedsięwzięte być mogą, *p. Breuer* wnosi, ażeby niniejsze zażalenia tutejszemu k. magistratowi odstąpić i zawezwać go, ażeby tym nadużyciom energicznie zaradzić zechciał.

Izba uchwala wedle wniosku p. Breuera, aby to zażalenie magistratowi do dalszego urzędowania odstąpić.

10) Referent radzca izby p. *Winckler*:

Wniosek radzcy izby p. Goldbauma względem ułatwienia przy wywozie produktów krajowych do Rosyi.

Referent wnosi, ażeby wysokie ministeryum upraszać, ażeby przy reformie przepisów cłowych, wyroby krajowe przy wywozie za granicę od przepisanego warunku zachowania pewnéj drogi i pewnéj pory dnia, uwolniono, tak jak to w niemieckim związku cłowym a obecnie i w Rosyi zaprowadzono, gdzie wywóz wyrobów krajowych po największéj części wolny od opłaty cłowéj.

Przełożony izby zwraca uwagę, że przez ten wniosek ułatwianoby przemytnictwo.

Radzca izby p. Breuer niepopiera wywozu towarów nocną porą.

Izba uchwala większością głosów aby wywóz wyrobów krajowych każdą drogą popierać.

Prezydujący sądzi, aby ten wniosek do przedstawienia względem ogólnych potrzeb handlu krajowego dołączyć.

Izba potwierdza ten wniosek.

Sekretarz izby hand. i przemysł.: *Louis De Lens.*

(Lit. „kor. austr." o kwestyi uregulowania finansów.)

Wiédeń, 7. czerwca. Podczas gdy zwolna ale stanowczo wzmaga się publiczne i powszechne zaufanie w stałość naszych stosunków finansowych, słychać jeszcze tu i owdzie wyrzuty czynione administracyi finansowéj, dlaczego bezpośrednio po ukończeniu walki europejskiéj, po wielkiéj katastrofie pod Vilagos, niezaciągnęła znacznéj pożyczki, aby tym sposobem uregulować stosunki waluty. — Wtedy miały być konjunktury daleko pomyślniejsze niż teraz; agio śrebra mianowicie spadło było wtedy na 18, a kurs ówczesny papierów państwa równy był prawie teraźniejszemu. Gdyby więc rząd, jak utrzymują, stosownie był korzystał z owéj pory, tedy z daleko mniejszą trudnością i mniejszemi niż teraz ofiarami byłoby się dało uskutecznić ulepszenie zniżonéj waluty krajowéj.

Na piérwszy rzut oka mógłby się ten zarzut wydać słusznym, niknie jednak przy bliższém rozpoznaniu. Przedewszystkiem trzeba zważyć, że polityczne równie jak i finansowe stosunki Austryi podówczas dość były chaotyczne. Niewiedziano jeszcze z pewnością, ile prowincye węgierskie przyczynią się do ogólnych dochodów państwa; niebyło jeszcze wtedy uzasadnionego widoku co do korzystnego budżetu i przywrócenia równowagi między dochodami a wydatkami państwa. Kwestya niemiecka nakoniec nietylko niebyła jeszcze rozwiązaną, ale znajdowała się jeszcze w owem krytycznem przejściu, gdzie konflikt wojenny należał wprawdzie do pożałowania godnych lecz zawsze do prawdy podobnych ewentualności.

Któżby mógł utrzymywać, że podobna chwila stosowną jest do wielkich operacyi finansowych? Nigdybyśmy się niepoważyli dowieść podobne twierdzenie. Rzecz naturalna, że świat finansowy, mianowicie zagraniczny daleko więcéj podówczas powątpiewał o sile kredytowéj państwa austryackiego aniżeli teraz, gdzie te powątpiewania nakoniec ustępują jaśniejszemu widzeniu rzeczy. Najbliższém tego dowodem, że rozpisana w miernéj ilości pożyczka $4^1/_2$ procentowa właśnie zagranicą najmniéj znalazła wzięcia. Kredyt państwa i waluta są dwie ściśle na siebie oddziaływające lecz mimoto niezawisłe potęgi. Są państwa, gdzie zmiany finansowe wcale niedotykają waluty, a jednak kredyt państwa zupełnie w nich podupadł. Jeżeli metaliki teraz przy wyższym agio od śrebra mniéj więcéj równy mają kurs jak wtedy, jestto właśnie znakiem, że kredyt ich pomimo powszechnéj deprecyacyi pieniędzy papierowych a więc i przypadających procentów, poszedł w górę; a to względne podwyższenie wartości dalszą jest oznaką, że czas teraźniejszy stosowniejszym jest do zawarcia znaczniejszéj pożyczki albo do przedsięwzięcia jakiejkolwiek operacyi finansowéj, aniżeli późna jesień r. 1849.

Nieludźmy się! Gdyby administracya finansów w owéj epoce z nadzwyczajnemi ofiarami przystąpiła była do regulacyi waluty, gdyby przytem, co zaiste równie jest ważnem i naglącem, zupełnie była skonsolidowała bank narodowy; tedy zachodzi kwestya, czemby była pokryła nieochybny niedobór następnych trzech lat finansowych? Czy może nowemi emisyami papierowych pieniędzy? Któżby się na to mógł był odważyć nienarażając się na najcięższą odpowiedzialność.

Wszakże powszechnie wiadomo, że recydywy zwykle są niebezpieczniejsze niż pierwotna słabość. A więc znowu zapomocą nowéj pożyczki? Ale czyliż stosowną była pora do tak wielkich operacyi? Niemusiałożby ponosić może niezmierne ofiary dla oparcia się złemu, które teraz po największéj i najniebezpieczniejszéj części jest uchylone zapomocą dobréj chęci i patryotyzmu. Wszystkie te trudności są zaiste tak ważne, że niemożemy administracyi finansów odmówić naszéj szczeréj podzięki za roztropność, z jaką nieznacznie ale stale postępuje w pomyślném zagodzeniu téj sprawy, i przekonani jesteśmy, że niepodejmując zaraz po katastrofie pod Vilagos stanowczych operacyi, uczyniła to tylko w obec trudnéj i zawikłanéj sytuacyi i po sumiennéj rozwadze wszelkich skutków.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 8. czerwca. Dzisiaj rano odjechał Jego Mość król Saski, jak słyszymy, koleją żelazną do Włoch.

— Umieszczoną najprzód w dzienniku *Neue Zeit*, a później w innych pismach publicznych wiadomość, że były deputowany sejmu Kobylica za niewinnego jest uznany i w Czerniowcach w końcu zeszłego miesiąca został na wolność wypuszczony, jesteśmy upoważnieni, pisze *Oester. Correspondenz*, ogłosić za bezzasadną. I owszem po kilkomiesięcznéj indagacyi skazany jest Kobylica za oszukaństwo na jednomiesięczny areszt i wynagrodzenie kosztów rządowych.

— Znaczne trzęsienie ziemi w Komornie, wyrządziło, dnia 1. b. m., jakeśmy się później dowiedzieli, w domie komitatu niemałą szkodę. Zawaliła się część kominu i załamała dach. Sklepienia i mury mocno popękały. Również i w twierdzy zawaliło się kilka kominów, a wojsko roztasowało się w nocy na dziedzińcu. Tylko z trudnością dali się nakłonić aresztanci do pozostania w lokalach domu poprawy, jednak usłuchali nareszcie napomnienia, i najmniejszego nie popełnili w tym wypadku excesu. — W Oszony oberwał się kamień od gzymsu, i zabił przechodzącego żyda. *(L. k. a.)*

(Kurs wiédeński z 9. lipca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $96^{11}/_{16}$; $4^1/_2$% — $85^{9}/_{16}$; 4% — $72^1/_2$. 4% z r. 1850 — ; $2^1/_2$% —; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — —; z roku 1839 $308^7/_{16}$. Wiéd. miejsko bank. $2^1/_2$% — —. Akcye bankowe 1241. Akcye kolei północ. 1465. Glognickiej kolei żelaznéj $683^1/_8$. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd 610.

Hyszpania.

(Posiedzenie izby deputowanych.)

Madryt, 28. czerwca. Na wstępie dzisiejszego posiedzenia izby deputowanych odczytał minister robót publicznych, *Arteta*, projekt do ustawy względem pociągnięcia kolei żelaznéj z Aranjuez do Alikante. Poczem izba poleciła biurom mianować komisyę, która się ma udać do Sewili, aby być przy zbliżającém się rozwiązaniu księżny Montpensier. Wniosek względem zreformowania ustawy o wyborach w ten sposób, aby przeszkodzić mieszaniu się rządu do wyborów, wywołał dość żwawą dyskusyę między panem *Bertrand de Lys*, ministrem spraw wewnętrznych z jednéj strony, a wnioskodawcami *Pastor*, *Bermudez* i *Moyano* (z opozycyi umiarkowanéj) z drugiej strony. Przy odejściu poczty trwała jeszcze ciągle dyskusya. *Maria Lopez* zapowiedział również odnoszącą się do tego wniosku interpelacyę. — Sprawa konkordatu zdaje się, że również burzliwe wywoła debaty. Przynajmniéj jenerał *Infante* przedłożył już wniosek, aby izba oświadczyła, że rząd przez zawarcie go przekroczył swoje upoważnienia.

Anglia.

(Posiedzenie izby wyższéj z 30. czerwca.)

Londyn, 30. czerwca. Na dzisiejszém posiedzeniu *izby wyższéj* wyraził margrabia *Londonderry* najprzód radość swoją, iż przywrócone są przyjaźniejsze stosunki między rządem angielskim i obcemi mocarstwami niż były przed rokiem, a mianowicie stosunki do Rosyi, która ostatniemi laty broniła świat przed rewolucyą, tudzież że między Anglią a Francyą istnieje serdeczne porozumienie. Następnie interpelował ministeryum względem przytrzymywania w więzieniu Abd-el-Kadera, i wniósł w téj mierze następujące pytania: czyli rząd otrzymał już jakie uwiadomienia ze strony Francyi względem przesiedlenia Abd-el-Kadera na ziemi sułtana lub do Aleksandryi, i czyli posłowie angielscy w Paryżu i Konstantynopolu otrzymali instrukcye dla łatwiejszego uwolnienia Abd-el-Kadera. Margrabia *Lansdowne* znegował obydwie te kwestye. Lord *Brougham* uważa trzymanie Abd-el-Kadera w więzieniu za wypadek nie mający sobie równego w nowoczesnéj historyi. Nie ganił w téj mierze postępowania ani Ludwika Filipa ani Ludwika Napoleona, lecz przyganiał publicznéj opinii we Francyi, nieprzynoszącéj francuskiemu narodowi bynajmniej zalety. *(P. Z.)*

(Sprawy izby niższéj.)

Londyn, 5. lipca. Na wczorajszem posiedzeniu przyjęła izba niższa ostatecznie bil względem tytułów duchownych większością 263 głosów przeciw 46, i odesłała go do izby wyższéj. Lecz uchwałę tę poprzedziły dwie nowe klęski dla ministerstwa.

Wiadomo, że przy drugiem odczytaniu przyjęto na wniosek p. F. Thesiger, byłego „attorney general" pod administracyą Roberta Peela, pomimo opozycyi lorda John Russell dwie nowe klauzule, jedną rozszerzającą rygor nowéj ustawy na wszystkie bule wychodzące z dworu papiezkiego, co dąży do sparaliżowania wszelkiego działania kościoła katolickiego w Irlandyi, drugą, nadającą zwykłym sądom prawo ścigania sądownie biskupów.

Na wczorajszém posiedzeniu żądał lord *John Russell*, aby izba niższa cofnęła te dwie poprawki; lecz to żądanie pierwszego ministra odrzucono co do piérwszéj poprawki większością 208 głosów sów przeciw 129, a co do drugiéj, większością 175 głosów przeciw 124.

Niektóre dzienniki zapowiadały, że gabinet ustąpi, jeżeli w téj kwestyi zostanie pobity; lecz z kilku słów wyrzeczonych przez lorda Russell po ostatecznéj uchwale, wnosić można przeciwnie, że gabinet przyjmie bil z temi poprawkami, jakto zresztą już był uczynił po drugiem odczytaniu. *(Ind.)*

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 3. lipca.)

Paryż, 3. lipca. Przy rozpoczęciu dzisiejszego posiedzenia złożyło 16 reprezentantów większości petycye o rewizyę konstytucyi, a gdy nakoniec pojawił się p. *Abatucci* z ogromną pliką takich petycyi (za przedłużeniem prezydentury z Paryża i departamentu Sekwany z 10,433 podpisami), zawołał nań głośno Jules Favre: „Toż weź pan przecież osła, aby je dźwigał!" — Był to rodzaj grzeczności demokratycznéj, z któréj lewa strona uśmiała się serdecznie. Ze strony mniejszości przedłożyło 9 reprezentantów petycye o przywrócenie powszechnego prawa głosowania. Pomiędzy tymi spostrzeżono Napoleona Bonapartego, syna Jeroma a stryjecznego brata prezydenta republiki. Z porządku dziennego obradowano potem nad wnioskiem rządowym względem wydzierżawienia służby pocztowéj na morzu śródziemném towarzystwu prywatnemu. Wydział powiada w sprawozdaniu swojém, że tu powinno iść głównie o podniecenie konkurencyi z Lloydem austryackim przez zaprowadzenie pospiesznéj służby pocztowéj zamiast dotychczasowych statków urzędowych. Oto są jego własne słowa: „Czy monopol przewozu dla wymiany towarów między Anglią, Indyami, Lewantą i Chinami ma należyć do Marsylii czy do Tryestu? Czyli część przewozów z Belgii, Niemiec i Szwajcaryi ma się odbywać przez Francyę, czyli też ma cały przewóz iść przez Austryę tylko? Czy zatoka tryenstyńska ma posiadać monopol transportowania podróżnych i towarów przez Aleksandryę do Egyptu, Jndyi i Chin, lub też czy Francya ma mieć udział w tych transportach, który jéj zapewnia nawet topograficzne położenie kraju? To jest najgłówniejsze pytanie, które rozstrzygnąć potrzeba. Rząd i wydział zgadzają się w tém zupełnie, aby regularną służbę pocztową na morzu śródziemném poruczyć towarzystwu Messagerie National a to za pomocą dwudziestoletniéj koncesyi i corocznéj subwencyi w kwocie 3 milionów, którą w ostatnich 10 latach corocznie o 100,000 franków zmniejszać należy." Debaty te nienastręczające nic interesującego, przerwano zamknięciem posiedzenia i odroczono je na jutro. *(G. Pr.)*

(Zgromadzenie narodowe. — Dyskusye w komisyi rewizyjnéj.)

Paryż, 5. lipca. Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia narodowego nie zawiérało nic zajmującego. Odrzuciwszy większością 477

głosów przeciw 180 poprawkę pana *Dupont* (de Bussac), który chciał utrzymać dla państwa exploatowanie służby pocztowéj na morzu śródziemném, przyjęła izba pierwsze dwa artykuły ustawy przyznającéj to exploatowanie kompanii prywatnéj. Wniosek pana Cambarel de Leywal, aby subwencyę zredukowano z 3 milionów na 2,500,000 franków, odrzucono większością 417 głosów przeciw 213.

W stowarzyszeniu „des Pyramides" widać w większości znaczne tendencye bonapartystyczne. Wezwano pana Broglie, aby podczas dyskusyi publicznéj nad rewizyą bronił propozycyi 231 członków, którą cofnął w komisyi proponując sformułowanie przyjęte ostatecznie przez komisyę. Wszelako nic jeszcze niezadecydowano na tem posiedzeniu.

Bardzo żywa dyskusya toczyła się dziś w komisyi rewizyjnéj. Pan Melun odczytał sprawozdanie wypracowane w imieniu podrzędnéj komisyi petycyi. Liczba podpisów na petycyach podanych aż do 1. lipca wynosi według tego sprawozdania 1,125,625. Ale sprawozdawca starał się przypisać władzom *miejscowym* nadużycia w petycyach, na co pp. Cavaignac, Charras i Baze żywo powstali przeciw sprawozdaniu, oświadczając że odpowiedzialność za nadużycia spada na administracyę *centralną*. Żądali, aby nagana wybitnie była wyrażona w tym duchu. Pan Odilon Barrot stanął w obronie sprawozdania i okazał wiele niechęci przeciw panom Cavaignac, Charras i Baze. Sprawozdania pana Melun nieprzyjęto i zadecydowano wezwać ministra spraw wewnętrznych na przyszłe posiedzenie, aby dał objaśnienia względem czynności administracyi przy podawaniu petycyi.

Uważano gorliwość, z jaką się p. Odilon Barrot oświadczył za rewizyą i za ruchem w podawaniu petycyi. Oznajmił, że będzie tego bronił z mownicy. Jeżeli sprawozdanie o petycyach wywołuje podobne debaty, cóż dopiéro będzie przy odczytaniu sprawozdania pana Tocqueville o rewizyi saméj. *(Ind.)*

(Oświadczenie księżny Orleańskiéj. — Kurs papierów.)

Paryż, 3. lipca. Uczyniono krok ważny i nieobliczonej doniosłości. Księżna Orleańska wyparła się wyraźnie i uroczyście w *Courier de la Gironde* partyi skojarzenia. Wydział skojarzenia mocno się tém przeraził i żąda objaśnień z Claremontu. Jeźli oświadczenie nie wypadnie po myśli, tedy wydział się rozwiąże, a partya legitymistyczna popierać będzie sprawę przedłużenia władzy prezydenta, zaczem i utrwalenia republiki.

Skutki ztąd mogą być bardzo ważne, lecz księżna jak widać takie a nie inne miała postanowienie.

Kurs papierów podnosi się nad wszelkie spodziewanie. Debaty w sprawie konstytucyi będą z pewnością dość burzliwe, a p. Passy przysposabia się do wykazania ogromnego niedoboru w ekonomii skarbowéj, przeto też powiększenie kursu papierów jest sztuczne i chwilowe, wywołane skrytemi zabiegami niecnych ludzi, i nikt rozsądny niedowierza temu kursowi. *(Oest. Rchtsztg.)*

— Wczoraj (2. lipca) odbyło się w kościele Notre-Dame żałobne nabożeństwo na uczczenie pamiątki arcybiskupa Paryża, który w dniach czerwcowych 1848 roku padł ofiarą swego poświęcenia się dla sprawy porządku.

Szwajcarya.

(Nowy kodeks karny dla wojsk federacyjnych.)

Berna, 2. lipca. Nowy kodeks karny dla wojsk federacyjnych zaprowadza w miejsce dotychczasowych ustaw wojennych, które razem o winie i karze wyrokowały, wojskowe sądy przysięgłych. Sądy te składają się z wybranych za pomocą losowania 28 ludzi ze spisu zawierającego imiona wszystkich oficerów, podoficerów, kaprali i 14 szeregowców z każdéj kompanii, z których potem obydwie strony, audytor jako oskarzyciel i oskarzony po ośmiu wykluczyć mogą. Jeżeli chodzi o karę śmierci, składa się sąd taki z 18, w każdym innym razie zaś z 12 przysięgłych. Sąd przysięgłych rozstrzyga istotę czynu; wielki sędzia zaś aplikuje do tego ustawę karną. Temu sędziemu mają być dodani do pomocy dwaj sędziowie ze stanu oficerów, których głosy przy karze śmierci są decydujące, w innym razie doradzcze tylko. Dotychczas dodawano zazwyczaj każdemu sądowi wojennemu do pomocy dwóch podrzędnych urzędników sztabu sprawiedliwości, audytora prowadzącego śledztwo wstępne i oskarzyciela, odtąd zaś ma być poruczany tylko audytorowi urząd oskarzyciela, a zaś śledztwo wstępne komendantowi wojska lub oznaczonemu przez niego oficerowi. Izba zaskarzenia odpada zupełnie. *(G. Pr.)*

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyn, 4. lipca. Izba deputowanych toczy ciągle dyskusyę nad reformą narodowego banku. Arcybiskup Franzoni przybył, jak się dowiadujemy, do Paryża, gdzie zamyśla przez dłuższy czas zabawić. Pożyczka z Anglią w kursie po 85 jest już zawarta; dowiadujemy się, że kapitaliści angielscy okazali dla niéj gotowość swoją. Dom Baring ma w niéj także wziąć udział. *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Sprawy związku niemieckiego.)

Frankfurt n. M., 2. lipca. Na posiedzeniu sejmu związkowego z 30go z. m. utworzono 3 wydziały nowe. Wybrano: 1) dla komisyi reklamacyjnéj 5 członków: posła Hanoweru, Wielkiego księstwa heskiego, XII. kuryi, Meklenburga i XVI. kuryi; 2) do komisyi dla stanowczego przeprowadzenia organizacyi wojsk związkowych, osobliwie siły kontyngensu związkowego, posłów Austryi, Prus, Bawaryi, Wirtemberga i Kurhesyi; 3) dla publikacyi protokołów związkowych, posłów Wirtemberga, Badenu i XVI. kuryi.

Wysokie zgromadzenie związkowe mianowało na przedstawienie adwokata dr. Tabor osobną komisyę dla sprawy hrabiego Bentinck, tyczącéj się wykonania powziętych przez dawniejszą władzę centralną uchwał związkowych względem prawowitego rządu w państwie Kniphausen. *(O. P. A. Z.)*

(Dekret królewski względem odroczenia izb.)

Hanower, 4. lipca. Dekret królewski, którym wczoraj izby hanowerskie odroczone zostały, jest następującéj treści:

„Ponieważ projekta przedłożone Naszemu wiernemu ogólnemu zgromadzeniu Stanów po największéj części już załatwione zostały, przeto postanowiliśmy odroczyć je niniejszem z uznaniem niezmordowanej gorliwości, z jaką Nasze wierne ogólne zgromadzenie stanów załatwiało wszystkie przedkładane mu sprawy ważne.

Pozostajemy dla niego z łaską i przechylnością Naszą.

Dan w Hanowerze 3. lipca 1851.

Ernest August.

A. Münchhausen." *(G. Pr.)*

(Ustawa prowizoryczna względem administracyi policyi krajowéj.)

Kassel, 3. lipca. Temi dniami publikowano tu następującą ustawę prowizoryczną względem administracyi policyi krajowéj:

„Z Bożej łaski My *Fryderyk Wilhelm I.*, Elektor i t. d. wydajemy już teraz, zastrzegając sobie dalsze propozycye względem rewizyi ustawy z 29. października 1848, tyczącéj się administracyi policyi, juryzdykcyi policyjnéj i cechowéj jako też oddawania podejrzanych pod dozór policyjny, po wysłuchaniu Naszego ministeryum państwa i za przyzwoleniem obudwu komisarzów Austryi i Prus, jako upoważnionych do tego uchwałą związkową z 11go zeszłego miesiąca wysokich rządów, mianowicie ces. król. austryackiego feldmarszałlejtnanta hrabiego Leiningen-Westerburg i król. pruskiego ministra państwa pana Uhden, z zastrzeżeniem przyszłego przyzwolenia stanów — następującą ustawę prowizoryczną: §§. 2. i 4. ustawy z 29. października 1848 mają być zmienione w ten sposób, aby bezpośrednia administracya policyi krajowéj należała do władz publicznych w tych miejscach, gdzie to za potrzebne uznamy, a oraz aby ustały odtąd wszelkie zobowiązania i dodatki z kasy państwa dla tych gmin, do których rozporządzenie to zastosowane zostanie.

Dokumentalnie z Naszym najwyższym własnoręcznym podpisem i wyciśnioną pieczęcią państwa dano w Kassel 2. lipca 1851.

Fryderyk Wilhelm.

Vt. Hassenpflug. Vt. Volmar. Vt. Haynau. Vt. Baumbach. *(Pr. Ztg.)*

Dania.

Kopenhaga, 2. lipca. Całe ministeryum podało się do dymisyi, a prezydent byłego tego ministeryum hr. Moltke otrzymał od J. M. króla zlecenie złożenia nowego gabinetu. Jednostronna narodowa polityka popierana przez ostatnie ministeryum, poniosła więc stanowczą klęskę, a polityka jednocząca interesa całego państwa weźmie bez wątpienia górę. Mimo-to nie osiągnął przezto Szlezwig-Holsztyn jeszcze żadnych korzyści; trudno bowiem aby nowy gabinet mógł się stanowczo przychylić na stronę tych księztw. Na wszelki zaś wypadek będzie jedność interesów państwa, całość duńskiéj monarchyi programem nowego gabinetu, rozumie się z uwzględnieniem wyjątkowego stanowiska rozmaitych części państwa tudzież praw ich słusznych i istotnie im przynależnych. — Co do wzajemnego stosunku księztw Holsztynu i Szlezwigu, powrócą zapewne na stanowiska, jakie przed rokiem 1834 zajmowały. Przedłożony zgromadzeniu Notablów projekt organizacyjny, na który większość zapewne nie przystanie, nie znajdzie też i w nowem ministeryum poparcia, zwłaszcza że przyjął za główną zasadę jedność interesów całego państwa, nierozdzielną od jedności armii dla całéj monarchyi. *(P. Z.)*

Turcya.

(Egzamina w szkole wojskowéj. — Rada ministrów.)

Konstantynopol, 21. czerwca. Egzamina i rozdawanie nagród w szkole wojskowéj w Konstantynopolu odbyły się 16go z wielką uroczystością. Profesorowie i uczniowie przyjmowali J. M. Sułtana śród huku dział, odgłosu bębnów i głośnych okrzyków zgromadzonéj ludności. Jego Wysokość zasiadł następnie na tronie ustawionym w sali egzaminowéj. Oprócz tego przytomni byli Achmet Fethi Basza, szeik ul Islam, seraskier, Kapudan Basza, minister spraw zewnętrznych, syn zmarłego wicekróla egipskiego, syn Ibrahima baszy i inni. *Journal de Constantinople* mówi z wielkiemi pochwałami o téj uroczystości. Uczniowie odpowiadali na zapytania z wielką łatwością i dokładnością. Sułtan rozdał własnoręcznie 44 nagród składających się z matematycznych i fizykalnych instrumentów, poczem przeglądał podane mu rysunki, wykonane z wielką doskonałością. Przed egzaminem mianował Sułtan obydwóch książąt egipskich ferykami (jenerałami dywizyi).

Na najnowszem posiedzeniu rady ministeryalnéj zajmowano się wyłącznie sprawami finansowemi. Zaprowadzić mają instytut bankowy i zaciągnąć pożyczkę. Rząd turecki postanowił wyzyskiwać pokłady węgla kamiennego w Heraklia, dokąd już odeszło 18 angielskich i przeszło 100 krajowych górników. *(P. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Konstantynopola.)

Wielkiemu księciu Oldenburgskiemu towarzyszyli przy jego odjeździe z Aten król i królowa aż do Syra, gdzie dostojni podróżni stanęli dnia 2. b. m. Książę puścił się w dalszą podróż na paropływie Lloydy, a Ich Mość król i królowa Grecyi powrócili w nocy do Aten. Wiadomości z Aten sięgające do 1. b.m. są małej wagi. Izba deputowanych zajmowała się dyskusyą nad projektem do ustawy o organizacyi marynarki handlu. — Z Konstantynopola pod dniem 28. b. m. donoszą, że już uzbierany jest fundusz na mający się utworzyć bank narodowy w kwocie 100 milionów. Rząd Porty interesuje się tem przedsiębierstwem, który dla pomyślności narodowej wielkie rokuje nadzieje. — Z Damasku piszą pod dniem 19. b. m., że zniesiono tak szkodliwy w narodowo-ekonomicznym względzie system puszczania w dzierzawę podatków. Dzierzawcy uciskali dotychczas w niesłychany sposób obowiązanych do płacenia podatku. Przez nakazany teraz bezpośredni pobór podatków zapobiegnie się temu bezprawiu. Ludność jest niezmiernie uradowana tem postanowieniem rządu wysokiej Porty. — Z Bajrutu pod dniem 24. b. m. donoszą: Wkrótce spodziewamy się powrotu Emin Effendego; poczem natychmiast rozpoczną się nakazane katastralne wymierzenia na górze Libanu. *(L.k.a)*

(Wiadomości potoczne z Sarajewo.)

Sarajewo, 12. czerwca. Miasto Trawnik podobne jest do wielkiego więzienia. Widzisz tam w kajdanach Turków wszelkiej rangi, między tymi Mollahów, Kadych, Bejów, zamiatających ulice miasta, lub znoszących na bruk materyały. — Komisya wojskowa, pod przewodnictwem jenerała brygady Melemendssi Mustafa Baszy, indaguje aresztantów, na których potem rada administracyjna pod przewodnictwem cywilnego gubernatora Haireddin-Baszy wyroki wydaje. Na tych posiedzeniach znajduje się często także Omer-Basza. Więźniowie podzieleni są na trzy kategorye. Najwięcej winnych np. tych, którzy podczas powstania w Possawina należeli do zabicia Csausslar-Agi, posłanego do nich z rozkazem Omera-Baszy, skazano na śmierć; więźniów drugiej kategoryi, jak Fassli-Baszę, Mehmed-Baszę z Bihaczu, tudzież innych posyła do Konstantynopola i razem z familiami ich całkiem z kraju wydala. Należący do trzeciej kategoryi aresztanci, skazani są częścią na kije, częścią na więzienie w kajdanach, a potem będą do domu odesłani. Pod namiotem urządzono pewien rodzaj biura dla podawania skarg i próźb. Można je podawać nietylko w tureckim, lecz także w sławiańskim języku krajowym, a do przekładania ich, wyznaczeni są osobni tłumacze.— Likwidują pretensye za uskutecznione dla wojska należytości. Za konia, który zginął podczas transportu wyznaczono przeciętną nagrodę 250 piastrów (niemal 23 złr. monetą.) Dla Trawnika, Banialuki, Bihaczu i Tusli mianowano intendantów finansowych (Malie mudiri), którzy wkrótce z Konstantynopola są spodziewani. — Ztąd do Trawnika rozpoczęto budować publiczny gościniec pod kierunkiem Emin-Agi, jednego z renegatów węgierskich. Od kilku dni pracuje nad nim kilka set ludzi, Turków i Chrześcian. Gościniec ten będzie pociągnięty aż do Brood, a w Bussowacz połączy się z gościńcem, idącym do Trawnika. — Na wzór istnącego już od dwóch miesięcy w kierunku z Brood, otworzono dnia 6. b. m. tygodniową komunikacyę pocztową między tutejszem miastem, Liwno i Trawnikiem. — Komunikacya ta będzie służyć nietylko dla korespondencyi, ale nawet dla przesyłania pieniędzy. Dla miasta Brood przybył pocztowy urzędnik z Konstantynopola, który natychmiast na miejsce swego przeznaczenia odjedzie. — Nadchodzą tu liczne transporty zboża, przez Omera-Baszę z paszaliku Uskup obstalowane. Sam transport kosztuje od jednego konia po 100 piastrów, podczas gdy tutaj towar (ciężar konia) pszenicy po 80—90 piastrów na targowicy kupić można.

Dla częstych deszczów wygląda bardzo pięknie zboże w polu i jarzyna w ogrodach i obiecuje obfite zbiory. Również i drzewa owocowe zarodziły w tym roku.

W Trawniku znajduje się obecnie malarz Korass z Karlstadt, który ma odmalować wizerunek „sławiańskiego bohatéra" Omera Baszy dla zakładu *Illirska Matica* w Zagrabiu. *(Austr.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sandeckim.)

Nowy Sącz, 5. lipca. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w Starym Sączu, Nowym Targu i Nowym Sączu w ostatnich 14 dniach czerwca w przecięciu korzec pszenicy po 24r. —24r.— 23r.10k.; żyta 20r.30k. — 19r.—19r.42k.; jęczmienia 16r. 30k.—15r.15k.—16r.; owsa 9r.30k.—10r.—9r.; hreczki 12r.—20r. —10r.; kukurudzy 20r.—23r.—17r.; ziemniaków 6r.45k.—0—7r. Cetnar siana kosztował 2r.30.—3r.—3r.; wełny 55r.—80r.—100r.; nasienia konicza 80r.—0—175r. Sąg drzewa bukowego 11r.45k.—10r.30k.—16r., miękkiego 7r.30k.—8r.—12r. Za funt mięsa wołowego płacono 10k.—14r.—11k. i za garniec okowity 5r.30k.—3r. —4r.35k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 12. lipca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	38	5	45
Dukat cesarski	„ „	5	43	5	49
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	—	10	5
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	56	1	57
Talar pruski	„ „	1	46	1	49
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	27	1	28
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	86	32	86	52

(Kurs wekslowy wiédeński z 9. lipca.)

Amsterdam 169 l. 2. m. Augsburg $121^3/_8$ l. uso. Frankfurt $121^1/_4$ l. 2. m. Genua $142^1/_2$ p. 2. m. Hamburg —. l. 2. m. Liwurna 180 l. 2. m. Londyn $11.59^1/_2$. l. 2. m. Medyolan 122. Marsylia $143^1/_2$ l. Paryż $143^1/_2$ l. Bukareszt 225. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $27^3/_8$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. lipca

Hr. Łoś Karol, z Kijowic. — Hr. Borkowski Aleksander, z Winiczek. — PP. Lewandowski Feliks, z Truskawca. — Szafrański Jan, z Żółkwi. — Olszewski, z Przemyśla. — Bobowski Leon, z Cykowa. — Uleniecki Wincenty, z Przemyśla. — Skrochowski Manswet, z Kotowej-woli.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. lipca.

PP. Poten Fryderyk, do Łachodowa.— Brzeżowski Karol, do Brzeżan.— Trzciński Rudolf, do Brzeżan. — Sozański Sylwester, do Kornalowic. — Winicki Tytus, do Liska.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. lipca.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	"	'''	''''				
6 god. zr.	27	0	4	+ 13°	+ 19°	zachodni	pochm
2 god. pp.	27	9	2	+ 19°	+ 11,5°	połud. zachod.	pochm. deszcz
10 g. w.	27	9	0	+ 12°		zachodni	„

T E A T R.

Dziś: na dochód Jp. Wack: opera niemiecka: **„Robert der Teufel."**

W czasach tak oschłych i ubogich w pisma stalszej nieco treści nad zwykłą w dzisiejszej u nas prasie, z przyjemnością czytamy ogłoszenie subskrypcyi w księgarni p. Millikowskiego na dwa tomy poezyi utworu p. Wincentego Thullie. Znany od dawna z łatwości pióra autor przysposobił wydanie w pierwszym tomie: Obrazów w duchu wzorów potocznych jak się ścielą na świecie bądź w szacie komiki, bądź satyry, bądź w poważniejszém przystrojeniu; w drugim zaś umieszcza trzy sztuki dramatyczne wierszem, pierwszą komedyę w jednym akcie „Bohatyrowie" czyli „Ułan i Grenadyer" podług Marsano; drugą komedyo-operę w jednym akcie: „Burmistrz z Kulikowa" czyli „Równo-uprawnienie swatem"; a trzecią komedyę we dwóch aktach: „Pan profesor Maciej." Komu wiadome jest zamiłowanie p. Thulliego do sceny ojczystej, nadewszystko znajomość układu i doboru scen w sztukach dramatycznych z wyrachowaniem na effekt i uczucie widza, ten nieomieszka „mówi ogłoszenie" przyczynić się do wsparcia tej gałęzi literatury, która w pomyślniejszych czasach mecenasi tak szczodrze opatrywali. Dziś skromny zapis dwóch reńskich na całe dzieło, a z nich 30 kr. przedpłatą z góry, będzie całem wynagrodzeniem pracy autora łożonej dla sceny i publiczności.

Na dochód JP. Szturma w przyszłą środę dany będzie obraz z dziejów Polski przedstawiony w dramacie *Bracia Strawińscy.* Zasługom prawdziwym tylekroć z wielką pochwałą przyznanym artyście publiczność względów nie odmówi.

Piękny egzemplarz kła i zęba Mammuta, wymulony z urwiska rzeki Wisłoki, nadesłał Towarzystwu agron. tutejszemu p. Józef Görtz leśniczy z Podgrodzia koło Pilzna. Kształt kła szablasty w skręt nieco, jest na sześć piędzi długi w grubości na kułak, jeźli wolno się wyrazić tą prostą miarą. Zęba wysokość na piędź.

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 28.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.